

Surxondaryo viloyatida xizmatlar sohasining rivojlanishi – 2020-yil yanvar-mart oylarida

Xizmatlar sohasining rivojlanishi hozirgi zamon iqtisodiyotida muhim ahamiyat kasb etadi. Iqtisodiyotda xizmatlar o'sishining asosiy omillarini ilmiy bilimlar, nomoddiy shakldagi to'plamlar, axborot texnologiyalari va tadbirkorlik faoliyati integratsiyasi kabi omillar tashkil etadi.

Iqtisodiyotning ushbu sektori turli xil faoliyat turlarini o'z ichiga olib, ishlab chiqarish samaradorligini oshirishga yordam beradi. Ushbu faoliyatning yakuniy natijasi tayyor mahsulot emas, balki ko'rsatilgan xizmatlardir. Xizmatlar nafaqat korxonalariga, balki jismoniy shaxslar - yakuniy iste'molchilarga ham ko'rsatilishi mumkin.

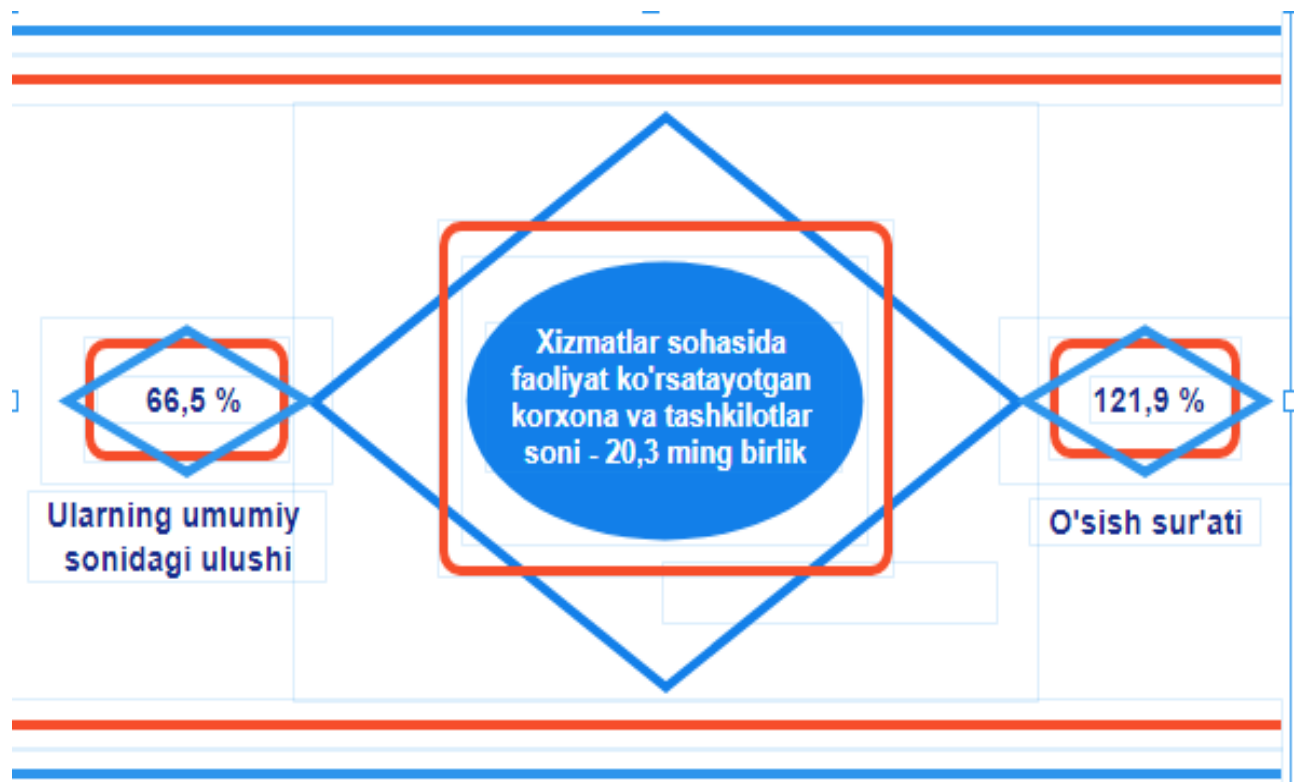
Xizmatlar sohasi — bu korxonalar, tashkilotlar, shuningdek jismoniy shaxslar tomonidan ko'rsatiladigan turli xil turdagi xizmatlar ishlab chiqarishni o'z ichiga olgan umumlashtirilgan toifadir. Ushbu sohani ko'pincha rivojlangan zamonaviy infratuzilma tufayli sanoatdan keyingi iqtisodiy tuzilma tarzida ko'riladi.

Dastlabki ma'lumotlar

Hozirgi kunda intellektual inson mehnati o'ziga xos rivojlanish va ahamiyat kasb etmoqda, uning bo'linishi maxsus ilmiy tayyorgarlikni, ko'p sonli ish o'rinlarini, odamlarning birgalikdagi sa'y-harakatlarini yuqori darajadagi integratsiyalashuvni va ijtimoiy farovonlikni oshirishni talab qiladigan ko'plab mutaxassislik va kasblarni yaratmoqda.

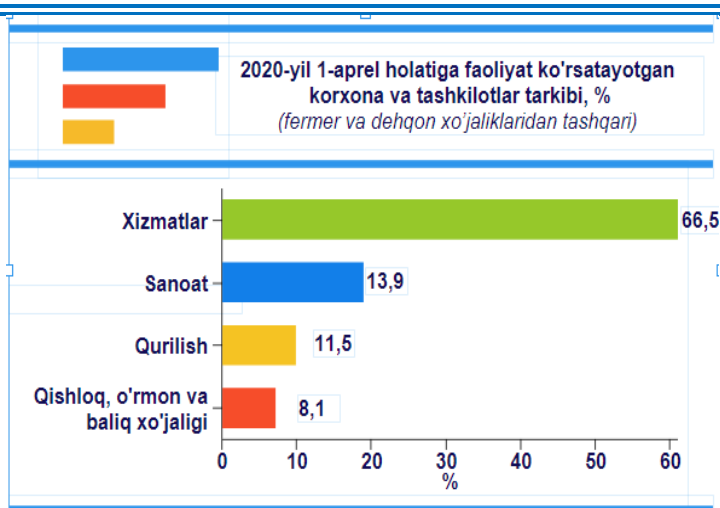
Ushbu tendensiyalar xizmatlar sohasi va boshqaruv bilan bevosita bog'liq bo'lib, inson faoliyatining boshqa sohalariga nisbatan uning jadal o'sishini belgilaydi. Iqtisodiyotning sanoat va qishloq xo'jaligiga nisbatan yuqori daromadi unga xos xususiyatdir. Shu bilan birga, xizmatlar ro'yxati doimiy ravishda kengayib bormoqda.

2020-yil 1-aprel holatiga ko'ra respublikada jami faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni 20,3 mingtaga yetdi.

Dastlabki ma'lumotlar

Xizmatlar sohasida jami 20,3 mingta korxonalar va tashkilotlar faoliyat ko'rsatmoqda. 2019-yilning shu davriga nisbatan ularning o'sishi 21,9 % ga oshdi.

2020-yil 1-aprel holatiga ko'ra xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi 66,5 % ni tashkil etdi.

Taqqoslash uchun: kuzatilayotgan davrda sanoat sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi -13,9 %, qurilish -11,5 % ga yetdi va atiga 8,1 % qishloq, o'rmon va baliq xo'jaligi sohasi hissasiga to'g'ri keldi.

2020-yil 1-aprel holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibida savdo faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlar (41,6 %) yuqori ulushni egallaydi.

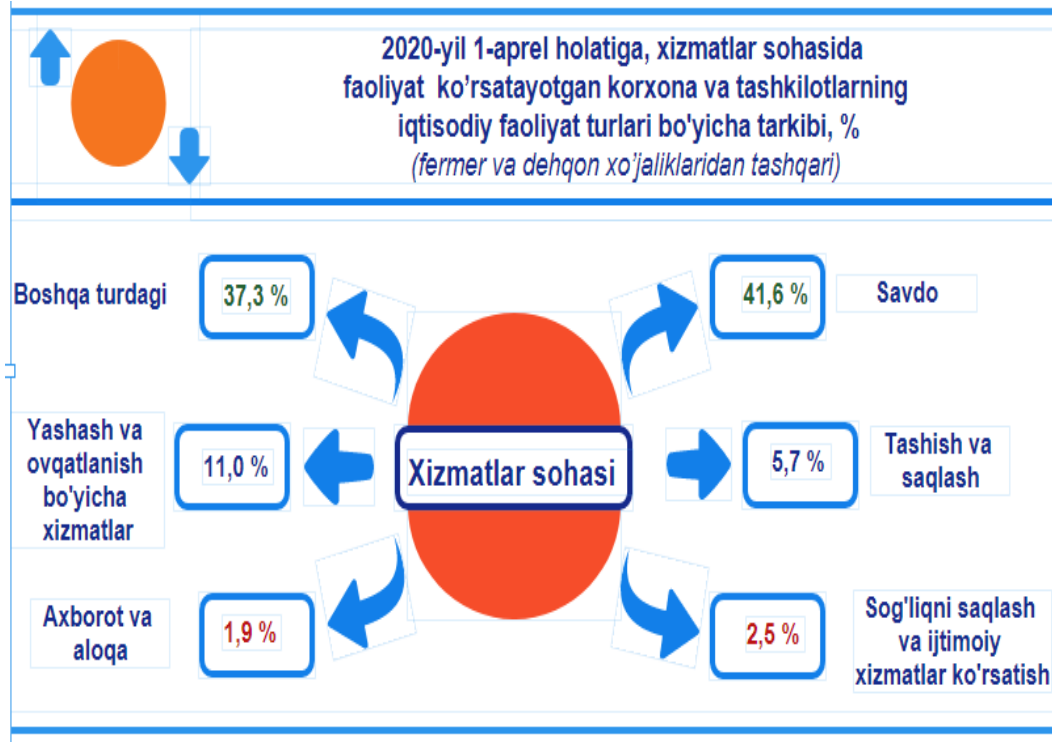
Yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmat ko'rsatuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 11,1 % ni tashkil etdi.

Xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibida tashish va saqlash faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlarning ulushi 5,8 % ga yetdi.

Axborot va aloqa faoliyati bilan shug'ullanuvchi korxonalar va tashkilotlarning jami xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar tarkibidagi ulushi 1,9 % ga teng bo'ldi.

Dastlabki ma'lumotlar

Sog'liqni saqlash, shuningdek, ijtimoiy xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlarning ulushi 2,5 % ni tashkil etdi.

Ma'lumot uchun: 2019-yil 1-aprel holatiga ko'ra, xizmatlar sohasida 16,7 mingta korxonalar va tashkilotlar faoliyat ko'rsatgan.

Ularning umumiy tarkibida savdo xizmatlari - 36,8 %, yashash va ovqatlanish bo'yicha xizmatlar - 10,2 %, tashish va saqlash - 6,1 %, axborot va aloqa - 1,9 %, sog'liqni saqlash va ijtimoiy xizmatlar ko'rsatish - 2,6 %, boshqa turlar - 42,6 % ni tashkil etgan.

O'tgan yilning shu davriga nisbatan xizmatlar sohasida faoliyat ko'rsatayotgan korxonalar va tashkilotlar soni 3,7 mingtaga ko'paydi.

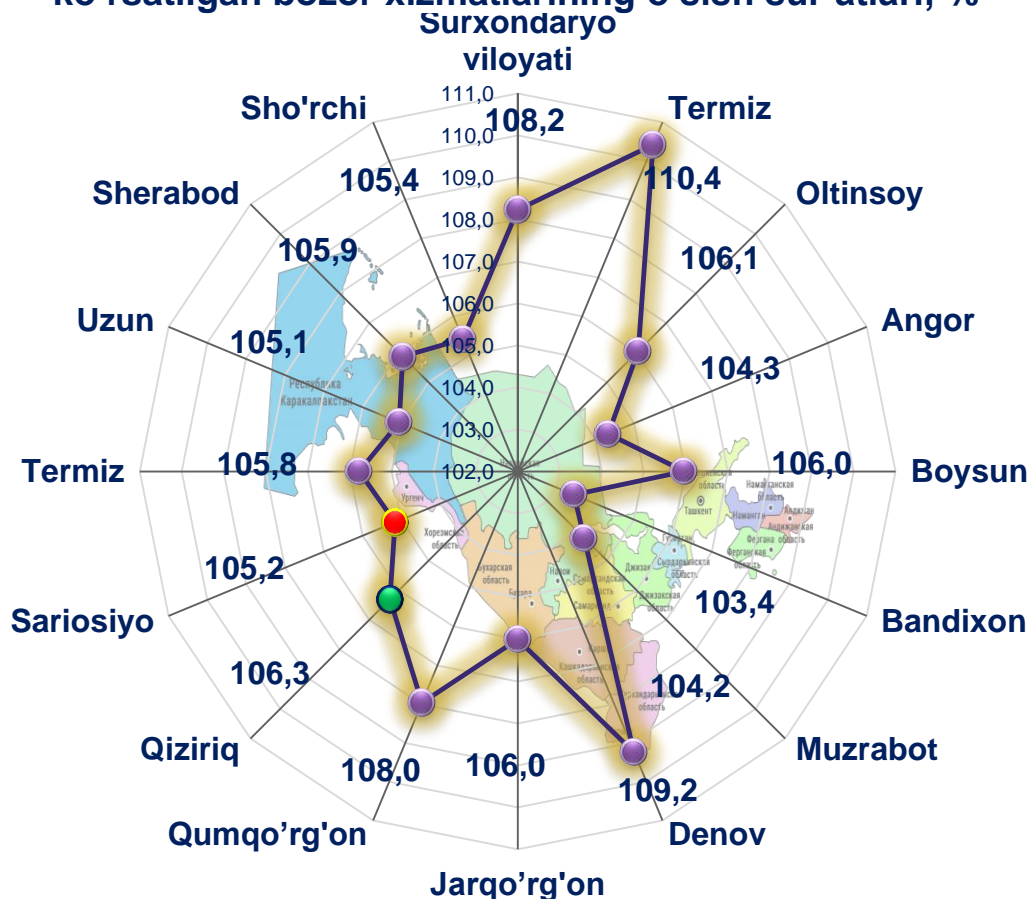
Bugungi kunda xizmatlar sohasi Surxondaryo viloyati iqtisodiyotining jadal rivojlanayotgan tarmoqlaridan biri hisoblanadi.

2020-yil yanvar-mart oyida Surxondaryo viloyatida dastlabki ma'lumotlarga ko'ra ko'rsatilgan xizmatlar hajmi 1993,3 mlrd.so'mga teng bo'ldi. O'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati 108,2 % ni tashkil etdi.

Dastlabki ma'lumotlar

Shu bilan birga, savdo (870,0 mlrd. so'm), transport xizmatlari (288,9 mlrd. so'm), moliyaviy xizmatlar (328,1 mlrd. so'm) va aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (91,5 mlrd. so'm) hajmi oshdi.

2020-yil yanvar- mart oylarida shahar va tumanlar bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining o'sish sur'atlari, %

2020-yil yanvar-mart oylarida o'tgan yilning mos davriga nisbatan eng yuqori o'sish sur'atlari Termiz shahrida (110,4 %), Denov (109,2 %), Qumqo'rg'on (108,0 %), Qiziriq (106,3 %), Boysun, Jarqo'rg'on (106,0 %), Sherobod (105,9 %) tumanlarida qayd etildi.

Yuqori bo'lmagan o'sish sur'atlari Bandixon (103,4 %), Muzrabot, (104,2 %) Angor (104,3 %), Uzun (105,1 %), Sariosiyo (105,2 %) tumanlarida kuzatildi.

Zamonaviy O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish istiqbollari milliy va mahalliy manfaatlarni hisobga olgan holda respublikaning har bir iqtisodiy tumani va viloyatlarining barcha resurslaridan oqilona foydalanishiga bog'liqdir

Dastlabki ma'lumotlar

2020-yil yanvar-mart oylarida shahar va tumanlar bo'yicha ko'rsatilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari

	Hajmi, mlrd. So'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, %
Surxondaryo viloyati	1993,3	108,2
Termiz sh	855,6	110,4
tumanlar:		
Oltinsoy	56,9	106,1
Angor	76,8	104,3
Bandixon	11,8	103,4
Boysun	46,6	106,0
Muzrabot	46,4	104,2
Denov	320,8	109,2
Jarqo'rg'on	83,2	106,0
Qumqo'rg'on	83,2	108,0
Qiziriq	48,2	106,3
Sariosiyo	78,5	105,2
Termiz	64,3	105,8
Uzun	61,5	105,1
Sherobod	79,9	105,9
Sho'rchi	79,3	105,4

Hududlar o'rtasida eng katta xizmatlar hajmi Termiz shahri (855,6 mlrd. so'm) va Denov tumaniga (320,8 mlrd. so'm) to'g'ri keladi.

Eng past hajmlar Bandixon (11,8 mlrd. so'm) va Muzrabot (46,4 mlrd. so'm), tumanlarida kuzatildi.

Dastlabki ma'lumotlar

Ko'rilayotgan davrda resurslardan samarali foydalanish natijasida hududlar bo'yicha Termiz shahrida ko'rsatilgan bozor xizmatlari umumiy hajmining o'sishiga ta'sir ko'rsatdi. O'tgan yilning shu davriga nisbatan ushbu hududda ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 162,6 mlrd. so'mga oshdi va 855,6 mlrd. so'mga yetdi.

Shu bilan birga, nisbatan yuqori ko'rsatkichlar Denov (320,8 mlrd. so'm) tumanida qayd etildi.

Xizmatlar sohasining rivojlanish darajasi aholining hududiy va ijtimoiy harakatchanligini, yangi xo'jalik hududlarini o'zlashtirish, ishlab chiqarish samaradorligini va moddiy mahsulotlar iste'molini oshirishni ta'minlaydi.

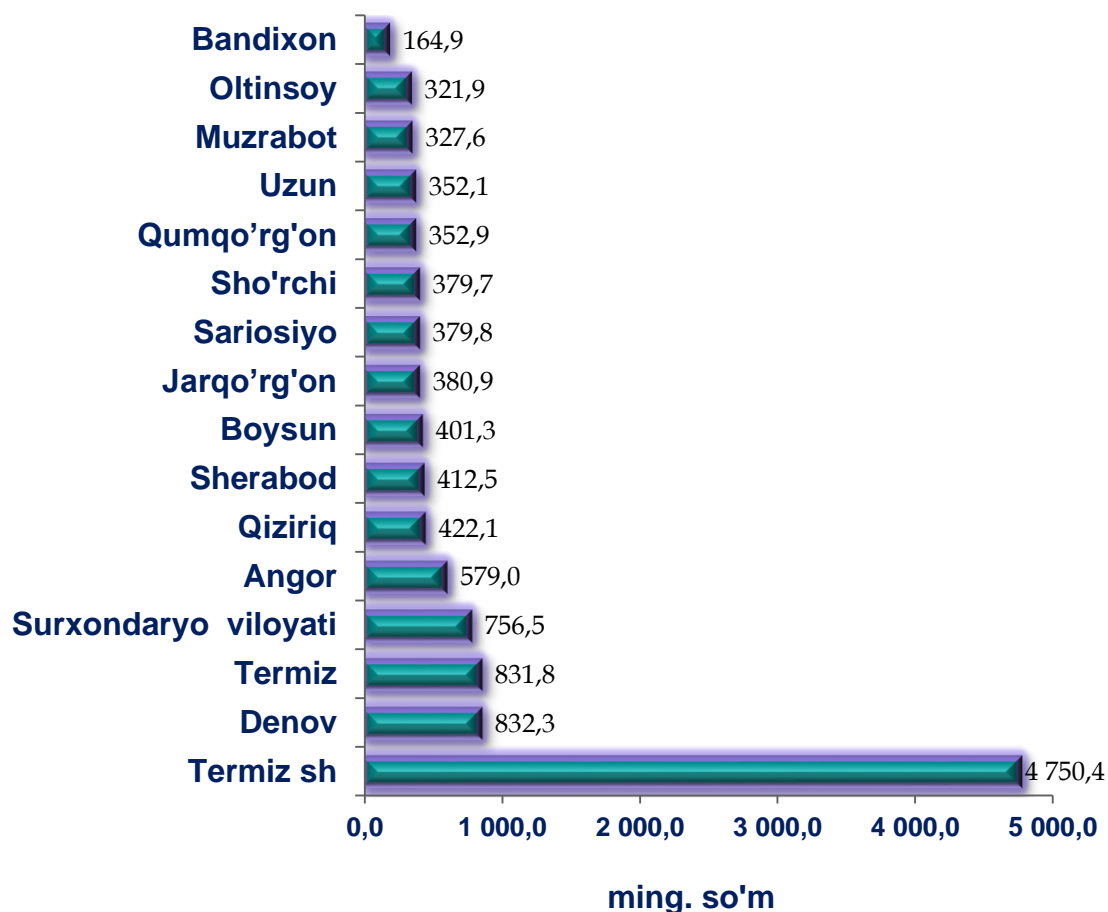

O'tgan yilga nisbatan aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 756,5 ming so'mga oshdi va 117,0 ming so'mga teng bo'ldi, uning o'sishi 5,8 % ni tashkil etdi.

Mamlakatimizda postindustrial axborot jamiyati shakllanishi bilan xizmatlar sohasining roli tobora oshib boradi, chunki aholining ehtiyojlari doimiy ravishda o'sib boradi va ularning xilma-xilligi doimiy ravishda kengayib boradi.

Xizmatlar sohasining rivojlanishi - jamiyatning muvaffaqiyatli ravnaq topishiga asosdir. Ijtimoiy ehtiyojlar tizimidagi yuz beradigan o'zgarishlar xizmatlar sohasining o'sish omili hisoblanadi. Texnika, texnologiya, ishlab chiqarish tuzilmalarining murakkablashishi, aholi turmush darajasining oshishi, shuningdek, insonning o'zini mukammallashtirishi, ya'ni ta'lim va madaniyat darajasini oshirishi hisobiga ishlab chiqarish va aholi ehtiyojlari izchil ravishda kengayib boradi.

2020-yil yanvar-mart oylarida shahar va tumanlar bo'yicha aholi jon boshiga ko'rsatkichlar, ming so'm

Aholi jon boshiga bozor xizmatlari hajmining o'sishiga ta'sir ko'rsatuvchi omillardan biri bu aholi soni hisoblanadi. Aholi soni kam

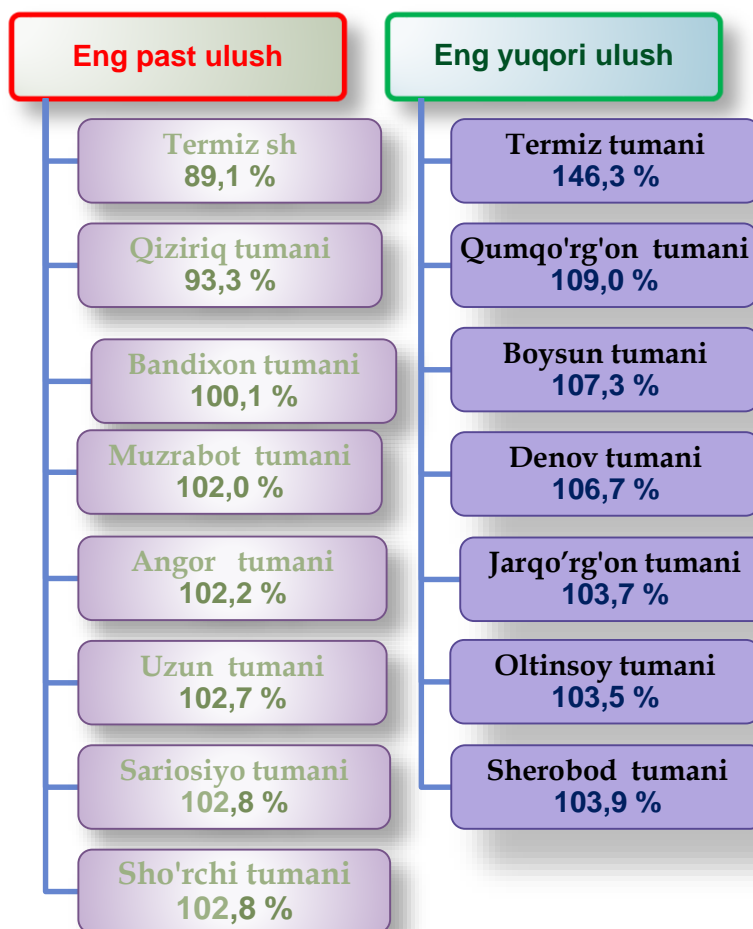
Dastlabki ma'lumotlar

bo'lgan hududlarda, aholi jon boshiga bozor xizmatlari hajmi yuqori. Masalan, Bandixon tumanida 2020-yil 1-aprel holatiga ko'ra aholining soni 71,8 ming kishini tashkil qildi, 2020-yil yanvar-fevral oyida aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmi 164,9 ming so'mga yetdi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlar bo'yicha eng yuqori ko'rsatkich Termiz shahrida – 4750,4 ming so'm qayd etildi. 2019-yil mart oylariga nisbatan o'sish 19,0 % ni tashkil etdi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan xizmatlarning eng past ko'rsatkichi Bandixon tumanida – 164,9 ming so'm kuzatildi, o'sish sur'ati 100,1 % ni tashkil etdi.

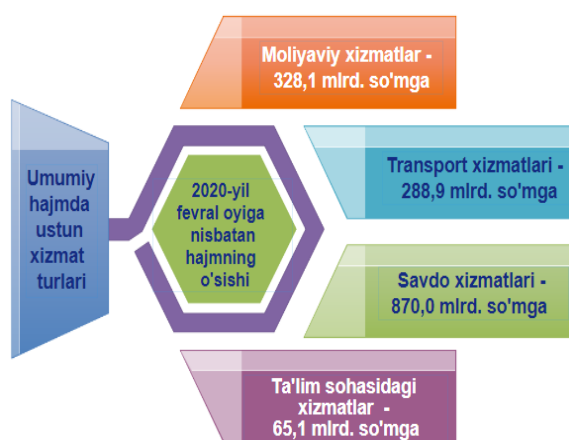
Hududlar kesimida aholi jon boshiga xizmatlar hajmining o'sish sur'atlari, % (2020-yil yanvar-mart oylarida)

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining yuqori bo'lmagan o'sish sur'atlari Termiz sh (89,1 %), Qiziriq (93,3 %), Bandixon (100,1 %), Muzrabot (102,0 %), Angor (102,2 %), Uzun (102,7 %), Sariosiyo va Sho'rchi (102,8 %) tumanlarida qayd etildi.

Aholi jon boshiga ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining yuqori o'sish sur'atlari Termiz tumani (146,3 %), Qumqo'rg'on (109,0 %), Boysun (107,3 %), Denov (106,7 %), Jarqo'rg'on (103,7 %), Oltinsoy (103,5 %) Sherobod (103,5 %) tumanlarida qayd etildi.

Bugungi kunda xizmatlar sohasi - zamonaviy milliy iqtisodiyotning eng muhim tizimni tashkil etuvchi tarmoqlaridan biri hisoblanadi. Ushbu sektor an'anaviy faoliyat bilan cheklanib qolmay, jamoat hayotidagi ishtirokini doimiy ravishda kengaytirib boradi, ijtimoiy ishlab chiqarishga qo'shilib boradi va iqtisodiyotning deyarli barcha sohalari bilan o'ziga xos aloqalar bilan chambarchas bog'liqdir.

Ko'rsatilgan bozor xizmatlari hajmining o'sish omili, o'tgan yilning mos davriga nisbatan moliyaviy xizmatlar (328,1 mlrd. so'mga), transport xizmatlari (288,9 mlrd. so'mga), savdo xizmatlari (870,0 mlrd. so'mga) va ta'lim sohasidagi (65,1 mlrd. so'mga) xizmatlar hajmining oshishi hisoblanadi.

Bundan tashqari, aloqa va axborotlashtirish xizmatlari (91,5 mlrd. so'mga), ta'lim sohasidagi xizmatlar (65,1 mlrd. so'mga), ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar (52,7 mlrd. so'mga), shuningdek ijara xizmatlari (49,3 mlrd. so'mga) hajmining o'sishi kuzatildi.

Daslabki ma'lumotlar

Deyarli barcha hududlarda bozor xizmatlari hajmining o'sishiga moliyaviy va transport xizmatlari, savdo va aloqa xizmatlari, shu jumladan axborotlashtirish kabi xizmatlar ulushining o'sishi ijobiy ta'sir ko'rsatilmoqda.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida eng katta ulushni savdo xizmatlari egallaydi. Shunday qilib, 2020-yil mart oyida ularning ulushi 43,6 % ni tashkil etdi. Shu bilan birga, yuqori ko'rsatkichlar moliyaviy xizmatlar (16,5 %), transport xizmatlari (14,5 %), aloqa va axborotlashtirish xizmatlari bo'yicha (4,6 %) qayd etildi.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining tarkibi, % (2020-yil yanvar-mart oylarida)

Daslabki ma'lumotlar

Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar hajmining bir oz oshishi kuzatildi, ularning ulushi atigi 1,1 % ga yetdi. Shuningdek me'morchilik, muhandislik izlanishlari, texnik sinovlar va tahlil sohasidagi xizmatlar - 1,0 %, shuningdek ijara xizmatlari - 2,5 % bo'yicha uncha yuqori bo'lmagan ulush qayd etildi.

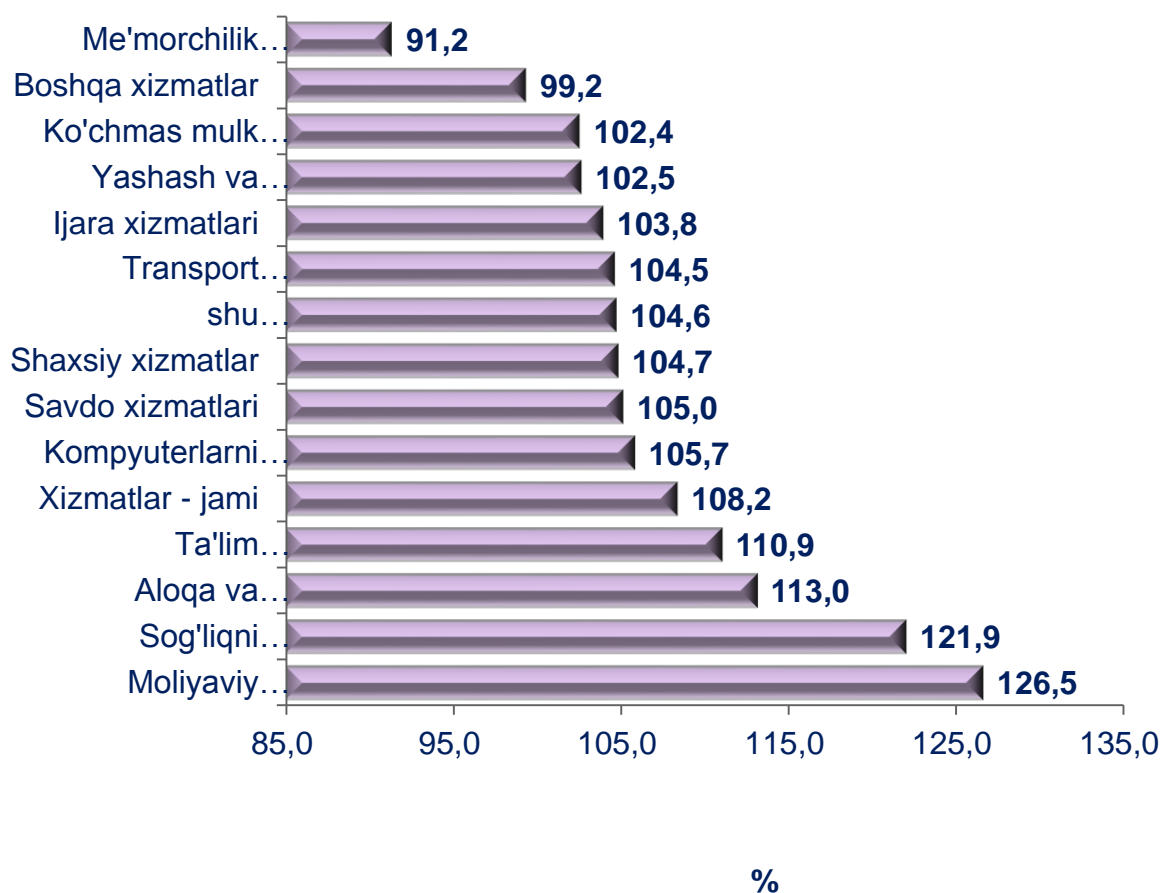
Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ishlab chiqarilgan xizmatlarning asosiy ko'rsatkichlari (2020-yil yanvar-mart oylarida)

	Hajm, mird so'm	O'tgan yilga nisbatan o'sish sur'ati, %
Xizmatlar – jami	1993,3	108,2
Aloqa va axborotlashtirish xizmatlari	91,5	113,0
Moliyaviy xizmatlar	328,1	126,5
Transport xizmatlari	289,0	104,5
<i>Shu jumladan: avtotransport xizmatlari</i>	272,1	104,6
Yashash va ovqatlanish xizmatlari	57,0	102,5
Savdo xizmatlari	870,0	105,0
Ko'chmas mulk bilan bog'liq xizmatlar	52,7	102,4
Ta'lim sohasidagi xizmatlar	65,1	110,9
Sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar	21,4	121,9
Ijara xizmatlari	49,3	103,8
Kompyuterlarni ta'mirlash bo'yicha xizmatlar	51,3	105,7
Shaxsiy xizmatlar	51,9	104,7
Me'morchilik sohasidagi xizmatlar	20,5	91,2
Boshqa xizmatlar	45,4	99,2

Dastlabki ma'lumotlar

Davlatning iqtisodiy siyosatida axborot va aloqa xizmatlari (mobil aloqa, internet, raqamli televidenie va boshqalar) kabi zamonaviy xizmat turlarini, shuningdek zamonaviy moliyaviy xizmat turlarini (bank xizmatlari, lizing, sug'urta, audit, konsalting va boshqalar) rivojlantirish alohida ahamiyatga ega.

Iqtisodiy faoliyat turlari bo'yicha ko'rsatilgan bozor xizmatlarining o'sish sur'atlari 2019-yil yanvar-mart oylariga nisbatan, % da)

Taqqoslash uchun, 2020-yil yanvar-mart oyida moliyaviy xizmatlarning o'sish sur'atlari - 126,5 %, sog'liqni saqlash sohasidagi xizmatlar- 121,9 %, aloqa va axborotlashtirish xizmatlar-113,0%, ta'lim sohasidagi xizmatlar-110,9.

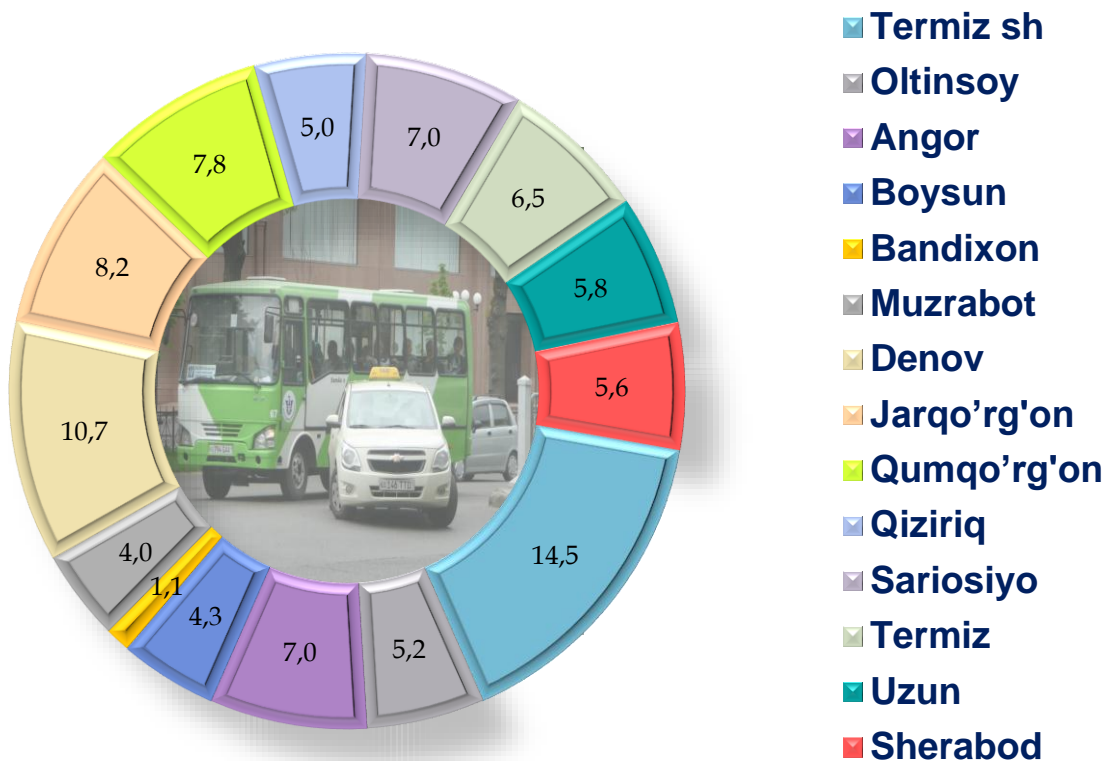
Dastlabki ma'lumotlar

Ta'kidlash joizki, transport xizmatlari hajmining o'sishi, birinchi navbatda, yuk va yo'lovchilarni tashish xizmatlariga talabning oshishi bilan bog'liq bo'lib, bu o'z navbatida turistik faoliyatning jadal rivojlanishi, savdo tarmog'ining kengayishi, qurilish loyihalari hajmini yanada kengaytirishga, bino va inshootlarni rekonstruksiya qilish, shuningdek, transport va logistika infratuzilmasini rivojlantirish bilan bog'liq.

Surxondaryo viloyatida transportning samarali ishlashi modernizatsiyalash, innovatsion rivojlanish yo'llariga o'tish va milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishi uchun sharoit yaratishda alohida o'rin tutadi.

Jami ko'rsatilgan bozor xizmatlari tarkibida yetakchi o'rinni transport xizmatlari (14,5 %) egallaydi.

2020-yil yanvar-mart oylarida shahar va tumanlar bo'yicha avtomobil transportida ko'rsatilgan xizmatlar ulushi (avtomobil xizmatlarining umumiy hajmiga nisbatan), %

Daslabki ma'lumotlar

Savdo - bu tovarlarning aylanishini, ularning ishlab chiqarish sohasidan iste'mol sohasiga o'tishini ta'minlaydigan iqtisodiyot sohasidir. Bir mamlakatning boshqa davlatlar bilan tovarlar importi va eksportidan iborat bo'lgan savdosi tashqi savdo, turli mamlakatlarning bir-biri bilan umumiy savdo-sotig'i xalqaro savdo hisoblanadi. Ma'lum bir davlat ichida savdo ijtimoiy zarur iste'molchiga tovarlarni yetkazib berish funksiyani bajaradi. U ulgurji va chakana savdoga bo'linadi.

Aholi daromadlarining o'sishi bilan iste'mol talablari va tovar ayirboshlash ko'lami o'sib bormoqda.

2020-yil yanvar-mart oylarida savdo xizmatlari hajmi 870,5 mlrd. so'mga teng bo'ldi. Ko'rsatilgan xizmatlar umumiy hajmidagi ulushi 43,6 % ni tashkil etdi.

2020-yil yanvar-mart oylarida hududlar bo'yicha savdo xizmatlarining hajmi, mlrd. so'm

SURXONDARYO VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

Dastlabki ma'lumotlar

Savdo xizmatlarining eng katta hajmi Termiz sh. (395,2 mlrd. so'm), Denov (78,9 mlrd. so'm), Sherobod (42,2 mlrd. so'm), Qumqo'rg'on (39,9 mlrd. so'm), Sho'rchi (38,5 mlrd. so'm), Angor (38,0 mlrd. so'm), Jarqo'rg'on (36,5 mlrd. So'm) tumanlarida kuzatildi.

Savdo xizmatlarining eng past ko'rsatkichi Bandixon tumanida kuzatilmoqda. Ushbu hududda, savdo xizmatlari hajmi 6,0 mlrd. so'mni tashkil etdi.

Surxondaryo viloyati statistika boshqarmasi
Xizmatlar sohasi statistikasi bo'limi

Mas'ul: P.Eshboyeva

Tel: (71) 230-85-84

SURXONDARYO VILOYATI STATISTIKA BOSHQARMASI

Dastlabki ma'lumotlar